

Přihláška do výběrového řízení

na funkci ředitele/ředitelky

Divadlo Na zábradlí

příspěvková organizace hlavního města Prahy
se sídlem Anenské náměstí 5, 115 33 Praha 1

V době svého působení v Komerční bance jsem se stal členem správní rady Nadace Národního divadla v době, kdy byl jeho ředitelem JUDr. Jiří Srstka. Ze spolupráce vzniklo postupně přátelství a u mě i velká náklonnost k divadlu. V roce 2010 jsem z řídicí funkce v bance na vlastní žádost odešel. Jako důvod bych uvedl, dejme tomu, "únava materiálu" v důsledku dlouhodobé intenzivní práce v jedné instituci a dosažení pomyslného vrcholu. Potřeba změny a sebeobrození. Náklonnost k divadlu přetrvávala. Další kariéra v bankovníctví či ve vedení velkého podniku mě neláká. Jiří Srstka mě seznámil s režisérem Janem Nebeským, se kterým jsme zhruba generační vrstevníci. A Jan mi sdělil, že cítí potřebu zakotvit v divadle, kde by mohl pracovat na svých inscenacích v jistém luxusu soustředěnosti a kontinuity. A že Divadlo Na zábradlí (kam je na funkci ředitele právě vyhlášeno výběrové řízení) je pro uskutečnění jeho programu prostorem více než vhodným, potřebuje ovšem někoho, kdo by zajistil provoz této organizace. Protože jsou pro mě potřeby i program tohoto režiséra nejen přijatelné a srozumitelné, ale i sympatické a protože mám za sebou nezanedbatelné zkušenosti z oblasti ekonomiky a řízení (viz životopis), nabyl jsem přesvědčení, že jsme se potkali ve správný čas na správném místě. A že by naše spolupráce mohla dobře fungovat.

Umělecký program Divadla Na zábradlí bude garantovat umělecký šéf Jan Nebeský.

Jádrem uměleckého programu DNz, které určuje jeho tvář, respektive ducha, bude divadlo podle Jana Nebeského. Režisér, který o své práci ani životě neposkytuje úvahy, rozhovory ani prohlášení, říká, že za něj a o něm má mluvit to, co dělá. V českém a převážně pražském divadle pracuje zhruba třicet let, s okruhem spolupracovníků, který se různě obměňuje a rozšiřuje, jsou mezi nimi stálice, se kterými se setkává pravidelně a opakovaně, po celá ta léta. Příprava jeho inscenací je založena

jednoznačně na spřízněnosti lidí, které Nebeský zve ke spolupráci, na společném pojednání tématu, které takzvaně visí ve vzduchu a které předkládá režisér. Z jistého odstupu to vypadá, jako by jedna inscenace navazovala na druhou, či spíše z ní vyplývala. Opakují se dokonce konkrétní motivy (herecké akce, části dekorace, kostýmu, rekvizita, text) v nových souvislostech. V posledních letech putuje Nebeský se svým pomyslným "souborem" a svými režiiemi jako host po různých pražských divadlech a klubech (Divadlo Na zábradlí, Divadlo v Dlouhé, Národní divadlo, NoD, Divadlo Komédie, Meetfactory). Divadlo Na zábradlí by měl být prostor, kde se jeho práce soustředí. Na což dozrál čas.

Jak charakterizovat Nebeského divadelní práci, vkus? Pro ty, kdo třeba jeho tvorbu systematicky nesledují nebo si kladou otázku, jak bude tedy to "divadlo podle Jana Nebeského" vypadat, jak bude fungovat, co se tam bude dít?

Kdysi řekl Jan Nebeský v jednom ze dvou rozhovorů, které kdy poskytl (výjimky potvrzující pravidlo), že mu jde při zkoušení zejména o to, vzbudit v hercích divoké myšlení. Smysl pro podivné, nelogické věci. Když se před lety jeho inscenace Přízraky zúčastnila ibsenovského festivalu v Oslo, používali norští recenzenti v souvislosti s představením výrazy: svět za hranicemi slov, tělesná řeč, tělo za slova, erotické, divoké, naléhavé, neuctivé.

Takové to bylo, je a bude. Obměňuje se to v souvislosti s dobou - tedy s tím světem, který nás obklopuje a ovlivňuje a s věkem - respektive vnitřním světem režiséra a tvůrců představení. Podstata zůstává.

- Je to divadlo osobně angažované, kde k profesionální výbavě patří i názor a postoj, odvaha jít s vlastní kůží na trh, pokoušet meze a možnosti.
- Je to divadlo zkoumající, proto vzrušující, zábavné a přitažlivé. Spoléhá víc na autentickou přítomnost a společný intenzivní zážitek s publikem než na osvědčené tituly a postupy.
- Je to divadlo autorské. Ne že by pro každou inscenaci vznikla původní česká hra, protože to je představa lákavá, ale iluzorní. Autorství se tu projevuje jedinečností, s jakou je poznávání, vnímání a prožívání světa a lidských příběhů převáděno na jeviště, do řeči divadla, do scénických obrazů. Pomocí textu, hudby, hlasu, řeči těla, výtvarných projevů. (S postupem času v Nebeského inscenacích přibývá živé hudby, tance, výtvarného vyjádření. A humoru.) Režisér je autorem inscenace, spoluautory jsou nejen herci, ale každý účastník, každý kdo se podílí na přípravě představení. I když Nebeský má i svého dvorního dramatika (básníka) - Egona Tobiáše, o něco řidčeji Lenku Lagronovou. A s jistou licencí jde říct, že vlastně i Ibsena, Shakespeara, Becketta, Reynka a další.

Dostali jsme se ke konkrétním jménům. Možná je na místě pro představu připomenout jmenovitě (i když samozřejmě ne úplně) Nebeského práci a okruh těch, se kterými opakovaně spolupracuje, kdo se podíleli na vzniku inscenací, pod kterými je podepsán. Což lze pojednat z různých hledisek.

Připomenout:

- pozoruhodné, překvapivé a v některých případech i legendární inscenace Ibsenových her: Přízraky v divadle v Libni, John Gabriel Borkman v ČK a pak obnovená premiéra v Divadle Komédie, Stavitel Solness v Komedii, Arnie má problém Na zábradlí, Divoká kachna v Dlouhé (kde mimochodem v současné chvíli J.N. chystá premiéru Ibsenova Eyolfka).
- opakované návraty k Shakespeareovi a hru s jeho texty: Hamlet a navazující Hamlet part 2 (autoři Nebeský-Prachař-Fajt) v Komedii, Král Lear v Národním divadle, Bouře 2 v HaDivadle, Solingen v Komedii (poslední dvě jsou variace Egona Tobiáše podle Shakespeara pro Nebeského)
- aspoň některé další texty Egona Tobiáše, psané pro Nebeského inscenace a konkrétní herce, často dopisované v průběhu zkoušení: Marta /Mal d'Or/, v Komedii, Je suis podle Bernanose a Denně/Poníci slabosti Na zábradlí, Je na čase, aby se to změnilo podle Ajára, Vyšetřování pokračuje podle Brocha v Komedii, Nod Quijote podle Cervantese v NoDu.
- Nebeského dosud nejdelší angažmá a soustředěnou práci se souborem, který spoluvytvářel v Divadle Komédie v době, kdy tam byl uměleckým šéfem Michal Dočekal. Jméno Nebeského zaštitilo vítězný projekt, soubor se zpočátku jmenoval "Maminko, můj hrách kvete". (Inscenace Hamlet, John Gabriel Borkman, Stridbergova Sonáta duchů, volná trilogie v Komoře DK - tj. Beckettův Konec hry, Lagronové Terežka a Mal d'or autorů Tobiáš-Nebeský-Dohnal. Hamlet part 2, Chladné srdce podle Hauffa, Calderónova Dcera vichřice, Stavitel Solness). Později byl Nebeský pravidelně hostujícím režisérem v Divadle Komédie i za éry D. Pařízka a D. Jařaba a jejich Pražského komorního divadla.
- spolupráci s hudebníky: s bubeníkem a hudebním výzkumníkem Pavlem Fajtem (Hamlet part 2, Je na čase, aby se to změnilo, Neúplný sen, NoD Quijote),
  - se skladatelem Martinem Dohnalem (Dcera Vichřice, Mal d'or, Je na čase, aby se to změnilo, Je suis)
  - se skladatelem a libretistou Milošem. O. Štědrónem (Kabaret Ivan Blatný, Divadlo Gočár, Lamento /Den a noc Matky Terezy)
  - a s dalšími: Vojtou a Irenou Havlovými, Radimem Hladíkem, Joe Karafiátem, Alešem Březinou

- spolupráci s výtvarníky: Janou Prekovou, Janem Štěpánkem, Tomášem Rullerem, Michalem Pěchoučkem, a dalšími
- opakovanou, či trvalou spolupráci s herci: Davidem Prachařem, Lucií Trmíkovou, Mílou Mejzlíkem, Sašou Rašilovem, Karlem Dobrým, Petrou Špalkovou, Emmou Černou, Petrou Lustigovou, Aloisem Švehlíkem, Milanem Stehlíkem, Gábinou Míčovou, Martinem Fingerem, a dalšími
- pravidelné hostování v Divadle Na zábradlí, kde by chtěl zakotvit (Je suis, L. Lagronová - Etty Hillesum, P.O. Enquist - Blanche a Marie, Arnie má problém podle Ibsena, Ernst Jandl - Z cizoty //za kterou dostal Cenu Alfréda Radoka a výroční cenu Nadace Českého literárního fondu//, Denně/Poníci slabosti).

Umělecký program Divadla Na zábradlí garantuje tedy osobnost Jana Nebeského. Bude tu ale na venek patrná dvojkolejnost. Tu linii hlavní (pokud ji pro přehlednost nazveme "činoherní", pak si tedy představme činohru moderní - viz předchozí charakteristika a výčet) samozřejmě neobsáhne svými inscenacemi jen Nebeský, k režijní práci sem chce přizvat spřízněné osobnosti z oboru, napříč generacemi, od "hledačů" zasloužilých po začínající (jen pro hrubou představu v rozpětí J.A. Pitínský - J. Frič).

Jistou část repertoáru by vedle toho zaujímalo divadlo pohybové, taneční, nonverbální. Důvěru a zodpovědnost za naplnění této linie deleguje Jan Nebeský na osobnost **Václava Kuneše**, který může díky svému renomé oslovovat a zvat ke spolupráci tvůrce ze svého oboru, včetně zahraničních. Jeho jméno se spojuje s tanečním uskupením **420 people**, které by v DNz nastudovalo vlastní inscenace. Předpokládá se, že by tyto dvě linie byly i prostupné (tzn. tanečníci účinkují i v představeních "činoherních" a naopak. Pro příklad - David Prachař s touto skupinou inscenoval na Nové scéně Máchův Máj. Představení pojmenoval jako multižánrový projekt, kde tanečníci recitují a herci tančí. Živou hudbu a zvuky zde obstarával Pavel Fajt.)

420PEOPLE je profesionální taneční soubor, jehož zakladateli jsou Nataša Novotná a Václav Kuneš, dvojice umělců, jejichž cesty se zkřížily v Nederlands Dans Theater, kde byli virtuozními tanečníky Jiřího Kyliána, k jeho odkazu se dodnes hlásí. Svěbytný estetický pohled na svět umění tříbí kontaktem se světovým děním, od roku 2007 však žijí a pracují doma – proto 420 a proto v Čechách. Skladbou repertoáru je 420PEOPLE divadlem autorským, Kuneš i Novotná se v posledních letech profilovali jako choreografové. 420PEOPLE jsou pravidelnými hosty profilových festivalů TANEC PRAHA nebo Holland Dance Festival. Úzce také spolupracují s holandským Divadlem Korzo a dalšími institucemi. Za relativně krátkou dobu působení v Čechách již 420PEOPLE českým divákům představili celou řadou významných zahraničních umělců.

Základním poznávacím znakem a devizou tohoto programu Divadla Na zábradlí by měla být na jedné straně otevřenost, živost divadelního organismu, vstřícnost k rozmanitosti forem, prolínání žánrů, kde smyslem je co nejplastičtěji a nejpřitažlivěji reflektovat to, co nyní žijeme. Na straně druhé intimita DNz umožňuje vytvořit komunitu výrazných osobností, okruh lidí - partnerů, kteří se navzájem inspirují ve své práci pro divadlo a mají osobní zájem na dění ve "svém" prostoru. A dodejme - kteří se neuzavírají okolí, naopak přivádějí na domácí půdu další hosty, se kterými se mohou navzájem obohatit.

Modelový měsíční program DNz by měl rozžít celý prostor budovy - včetně Eliadovy knihovny, foyeru, dvorku atd. Měl by být sestaven z divadelních představení rozmanitých žánrů, doplněn ještě o komorní koncerty současné hudby, vernisáže, scénická čtení a další jednorázové, dočasné, občasně či naopak pravidelné akce a události. V žádném případě by to však nemělo připomínat stagionu, do které zajíždějí jednotliví různorodí hosté. Jedná se o rozmanitost, otevřenost, která se paprskovitě rozbíhá z jednoho středobodu.

/Pro srovnání - v prvopočátečním období DNz tu v symbioze existovala Fialkova pantomima, Ivan Vyskočil, Jiří Suchý, text-appelové večery, autorská představení, inscenace autorů, písňících přímo pro DNz, malé poetické muzikály, festivaly komorních koncertů současné hudby, později tu našla místo Grossmanova "činohra"./

Dramaturgie tedy nebude jen sběrem nejlepších her, ale přemýšlením o živých tématech, hledáním nejsuggestivnějšího výrazu sdělení, DNz by se mělo stát divadlem, které bude inspirovat autory, aby pro něj psali, překládali, skládali, zpívali, tančili, malovali, sochali. Základní /domovský/ soubor DNz by byl doplňován z řad externích více či méně stálých hostů, názorem a vkusem spřízněných spolupracovníků (mezi nimi by byli i tanečníci, zpěváci, hudebníci, výtvarníci). Divadlo by mělo zájem spolupracovat s talentovanými tvůrci z nejmladší generace divadelníků (Jan Nebeský mimochodem učí na DAMU, která je nedaleko), tento vzájemný kontakt starších, zkušených a mladých nezkrácených je vždy oboustranně výhodný, inspirativní, divadlu to přináší okysličení.

Divadlo Na zábradlí by se mohlo stát místem v centru, kam se chodí, protože se tam vždy něco pozoruhodného děje, protože se tam lidé zvyknou setkávat. To místo to má v rodném listě a je pro to ideální svou polohou i rozměrem.